

Utracone - odzyskane. Ciąg dalszy...

Obiekty etnograficzne do tej kolekcji pozyskano od członków Ligi Morskiej i Kolonialnej oraz polskich podróżników i badaczy Afryki i Ameryki Południowej, głównie w okresie międzywojennym. Ten wyjątkowo cenny zbiór obejmował przedmioty sztuki (rzeźby i maski), elementy uzbrojenia, wyroby ze skóry, przedmioty codziennego użytku, stroje, broń, pojemniki i plecionki z rafii, naczynia ceramiczne i tykwowe, oraz instrumenty muzyczne. Wybuch II wojny światowej oraz włączenie miasta Łodzi w granice Trzeciej Rzeszy doprowadził do rozproszenia i częściowego zniszczenia tej niezwyklej kolekcji, liczącej ponad 1300 zabytków.

We wrześniu 1940 roku całość zbiorów etnograficznych została zapakowana do 12 skrzyń i władze niemieckie wywiozły kolekcję do Lipska. Dwa lata później pozaeuropejskie zbiory sprzedano do czterech zainteresowanych nimi niemieckich muzeów i instytucji, w tym także do Uniwersytetu w Getyndze im. Georga Augusta.

Po zakończeniu wojny zbiory etnograficzne uznano za stratę wojenną. Przez długi czas strona polska, mimo usilnych poszukiwań, nie posiadała żadnej informacji dotyczącej miejsca przechowywania zrabowanych zabytków. Dopiero w 2012 roku, gdy na stronie internetowej www.lostart.de opublikowano łódzkie etnographica z Getyngi, zintensyfikowano działania w celu restytucji kolekcji. Wówczas strona polska przygotowała szczegółową dokumentację w celu przeprowadzenia procedury zwrotu zrabowanych podczas okupacji niemieckiej obiektów. Jesienią 2015 roku Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wystosowało oficjalny wniosek do władz Uniwersytetu w Getyndze im. Georga Augusta o zwrot polskich dóbr narodowych. Niemiecka uczelnia pozytywnie rozpatrzyła polski wniosek, co w efekcie oznaczało powrót niezwyklej kolekcji w mury Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi. Rok później miało miejsce uroczyste przekazanie zrabowanych zbiorów do Łodzi. Tytuł wystawy nawiązuje właśnie do odzyskania utraconej kolekcji.